

[Tesdaerpf.]

Udlandet bliver betalt med en Pris, der indeholder en Opmuntring til Produktionens Udvidelse, det er glædeligt for hele Samfundet, fordi det til syvende og sidst kommer hele Samfundet til gode og forcerer Genopbygningen. Det havde unægtelig været mest tiltalende, hvis man havde kunnet lade denne Pris være gældende ogsaa herhjemme uden Fradrag og uden Tilskud. Det bliver altid kunstigt — og det er ikke rart med det kunstige —, hvordan man saa vender og drejer det, naar man skal til at regulere. Jeg kan ogsaa i denne Forbindelse minde om, at mit Parti i 1946 først rejste den Tanke, at man skulde have den samme Pris ude og hjemme — intet Tilskud —, men dengang var der ingen Interesse derfor, heller ikke hos Landbruget. Siden dengang er der kommet en Mand med en Slæde i Vejen for dette rene Princip, og det er den stigende Inflation ude omkring, som har bevirket, at Priserne er steget stærkere ude end herhjemme. Hvis vi ikke skal ud i den samme Inflation — og det bør al vor Stræben gaa ud paa at forhindre —, maa der altsaa findes Veje til at holde Priserne nede; det er det, vi maa bestræbe os for i denne Sag. Men jeg vil i samme Forbindelse sige, at vi bør ogsaa holde Udgifterne nede, finde Vej frem til at holde Priserne fast. Det er det, det kommer til at dreje sig om.

Jeg beklager ganske overordentligt, at det ikke er lykkedes den højtærede Landbrugsminister at blive enig med Landbrugsorganisationerne, inden Lovforslaget kom paa Tingets Bord — saadan som det ofte før er lykkedes, ogsaa for den nuværende Landbrugsminister. En Lov som denne er jo nemlig et stort Indgreb, ligesom Loven om Kornordningen er det, og saa meget desto lykkeligere vilde det have været, om der var opnaaet Enighed om Priserne mellem Regeringen og Erhvervet. Men det er altsaa ikke lykkedes, og den højtærede Landbrugsminister har valgt at fremsætte et Lovforslag, som bygger paa faste Priser et Stykke Tid fremover. Jeg gaar ud fra, at Ministeren har foreslaaet de Tal, der er anført i Lovforslaget, som et Forhandlingsgrundlag, og jeg vil gerne tilføje, at det forekommer mig og mit Parti, at de da ogsaa er et brugeligt Forhandlingsgrundlag.

Siden Landbrugspriserne sidst rigtigt blev debatteret her i Rigsdagen — det skete ved Vedtagelsen af denne Lovs Forgænger, i September 1947 —, er Landbrugets Udgifter atter steget, endda betydeligt, og nu sidst, da Lønningerne steg den 1. April. En Lønstigning som den, der da skete,

virker ikke alene direkte paa Landbrugets Arbejdskonto, men ogsaa indirekte, fordi andre Erhvervs Lønstigning bevirker, at vore Hjælpemidler: Kunstgødning, Redskaber, Elektricitet o. s. v. stadig vil stige. Men naar dette er slaaet fast, vilde det være forkert, hvis man ikke ogsaa slog følgende fast: I Sammenligning med det Pristilbud til Landmændene, som Landbrugsministerens Parti sidste Efteraar som Oppositionsparti stillede Forslag om, er der faktisk med dette Lovforslag sket en mærkbar Forandring — en Forandring, som kunde tyde paa, at vi ved Udvalgsforhandlingerne ikke vil faa alt for uoverstigelige Vanskeligheder ved at gøre det, som er vor Pligt i denne Situation: at komme hinanden i Møde, at finde et Balancepunkt, der kan samle Rigsdagen.

Jeg ser imidlertid meget vel — hvad jeg ogsaa før berørte —, at Sagen rejser et stort principielt Problem, det Problem nemlig, som det ærede Medlem Hr. Erik Eriksen lige før berørte saa stærkt: om Landmanden paa Hjemmemarkedet skal have en Pris, som ubetinget falder sammen med Gennemsnittet af, hvad der opnaas til Eksport. Eller om man skal finde et fastere Leje, som — det maa man se i Øjnene — ret vilkaarligt vil blive bestemt af politiske og økonomiske Muligheder, men forhaabentlig først og fremmest vil blive bestemt af den størst mulige Hensyntagen til Helhedens Vel, baade for Land og By.

Naar man skal afgøre, hvilke af disse Veje vi skal følge, vil det være rigtigt at sige, at der ikke blot maa tages Hensyn til, hvad et enkelt Erhverv ønsker; en almindelig Prøvelse af hele vor økonomiske Situation maa indgaa i Overvejelserne.

Jeg vil imidlertid advare imod, at man gør dette Principspørgsmaal til det afgørende Problem. Fremtiden, ogsaa Landbrugs Fremtid, ligger nemlig alt for usikkert til, at Tiden er inde til at tage endelig Stilling til Principper. For mig at se kan den Tid allerede skimtes, da det danske Landbrug skal til at bejle stærkere end nu til Hjemmemarkedets Gunst, simpelt hen fordi Priserne og Afsætningen paa Verdensmarkedet vil svigte. Jeg tror, den største Tjeneste, Regering og Administration i Dag kunde gøre det danske Landbrug, var at give det Midlerne i Hænde til at modernisere — og jeg tænker her mere paa Varerne end paa Pengene. Det er en absurd Stilling, at vi i Dag ikke fuldt ud udnytter de Tilbud paa lette Traktorer og andre Maskiner fra Amerika og England, som disse Lande selv skrigger efter, og som navnlig vort mellemstore